Комунальний заклад Сумської обласної ради
«Сумський фаховий медичний коледж»

Циклова комісія освітніх компонентів,
що формують спеціальні компетентності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
Людмила ЛЯШЕНКО
« 1. » 09. 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
на 2026/2027 навчальний рік

Назва дисципліни	**«Медсестринство в неврології, психіатрії та наркології»**
Галузь знань	**22 Охорона здоров'я**
Спеціальність	**223 Медсестринство**
Освітньо-професійна програма	**Сестринська справа**
Форма навчання	**Денна/вечірня**
Освітньо-професійний ступінь	**фаховий молодший бакалавр**
Обсяг кредитів ECTS/ Загальна кількість годин	**4** **120**
Розробник:	**Тетяна ГОЛІК**

Робочу програму розглянуто та схвалено
на засіданні ЦК ОКЗСК
протокол №1 від 01.09.2026р
Голова ЦК _____Тетяна ПОПОВА

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Медсестринство в неврології, психіатрії та наркології»

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь, форма навчання		
Галузь знань	22 Охорона здоров'я	
Спеціальність	223 Медсестринство	
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр	
Форма навчання	Денна/вечірня	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов`язкова	
Обсяг кредитів ECTS	4	
Загальна кількість годин	120	
аудиторних	54	
Із них:	*лекції*	14
	практичні заняття	40
Самостійна робота здобувача освіти, у тому числі індивідуальна робота	66	
Підготовка та проведення екзамену	-	
Кількість модулів	2	
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік	
Найменування показників навчальної дисципліни		
Навчальний рік підготовки	2026/2027	
Термін вивчення дисципліни	3-М —VI семестр (вечірня форма навчання) 4-Мг, 4-Мд — VIII семестр (денна форма навчання)	

Структура навчальної дисципліни та розподіл годин за семестрами відповідно до робочого навчального плану

Курс	***Семестр***	***Види занять***				***Семестровий контроль***
		Всього	***Лекції***	***Практичні***	***Самостійна робота***	
3-М 3 курс	VI семестр	120	14	40	66	Диф. залік
4-Мг, 4-Мд: 4 курс	VIII семестр	120	14	40	66	Диф. залік

ІІ. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є:

1.Формування у здобувачів фахової передвищої освіти сучасного клінічного мислення, системи професійних знань, умінь і практичних навичок щодо здійснення сестринського

догляду, професійного спостереження та надання долікарської допомоги пацієнтам із захворюваннями нервової системи, психічними та адиктивними розладами в межах професійної компетентності медичної сестри .

2. Формування готовності здобувачів освіти до здійснення заходів первинної та вторинної профілактики, участі в реабілітації пацієнтів, забезпечення безпеки пацієнта й медичного працівника та ефективної взаємодії у складі мультидисциплінарної команди з метою забезпечення якісної медичної допомоги.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі освіти повинні знати:

- анатомо-фізіологічні основи нервової системи та психічної діяльності;
- етіологію та клінічні прояви основних неврологічних, психічних і наркологічних захворювань;
- принципи сестринського обстеження, спостереження, догляду та супроводу пацієнтів неврологічного, психіатричного та наркологічного профілів;
- алгоритми надання долікарської допомоги при невідкладних станах;
- нормативно-правові засади надання психіатричної та наркологічної допомоги;
- принципи медичної етики, деонтології та людино-центрованого підходу.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- оцінювати загальний стан пацієнта та здійснювати сестринське спостереження за неврологічним і психічним статусом;
- виконувати лікарські призначення та здійснювати сестринський догляд відповідно до стандартів/протоколів і в межах повноважень;
- надавати долікарську допомогу при невідкладних станах, забезпечуючи власну безпеку та безпеку пацієнта;
- спілкуватися з пацієнтами та їхніми родичами з дотриманням етичних норм, конфіденційності та прав пацієнта;
- вести та оформлювати медичну документацію;
- взаємодіяти у складі мультидисциплінарної команди з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

- сучасні тенденції розвитку неврології, психіатрії та наркології;
- основні принципи організації неврологічної, психіатричної та наркологічної допомоги в Україні;
- фактори ризику розвитку захворювань нервової системи, психічних та адиктивних розладів;
- заходи первинної та вторинної профілактики неврологічних, психічних і наркологічних захворювань;
- принципи реабілітації та соціальної адаптації пацієнтів;
- особливості міжособистісної взаємодії з пацієнтами, які мають психічні та поведінкові розлади;
- значення санітарно-просвітницької роботи та формування здорового способу життя серед населення.

ІІІ. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ СПРИЯЄ ДИСЦИПЛІНА.

Згідно з освітньо-професійною програмою дисципліна «Медсестринство в неврології, психіатрії та наркології» забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей:

Компетентність	**Знання** **Зн1.** Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	**Уміння/навички** **Ум1**. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання **Ум2**. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних **Ум3.** Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	**Комунікація** **К1**. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання **К2.** Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	**Автономія та відповідальність** **АВ1.** Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін **АВ2.** Покращення результатів власної діяльності і роботи інших **АВ3.** Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Інтегральна компетентність				
Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.				
Загальні компетентності				
ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ1,АВ2
ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1		К2	АВ1
ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1	Ум2, Ум3	К2	АВ1
ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ2
Спеціальні компетентності				
СК 1 Здатність до застосовування професійних	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ1, АВ2,АВ3

стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.				
СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.	Зн1	Ум1	К1	АВ1,АВ2
СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарнопросвітницьку роботу.	Зн1	Ум1, Ум2	К2	АВ1,АВ2
СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1, К2	АВ1, АВ2,АВ3
СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ1, АВ2
СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2,АВ3
СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ2

переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.				
СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.	Зн1	Ум1,Ум2, Ум3	К1	АВ1, АВ2
СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ. Інтегративні кінцеві результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Медсестринство в неврології, психіатрії та наркології», які визначені освітньо-професійною програмою «Сестринська справа» підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності 223 Медсестринство є:

РН 1. Вільно спілкуватися державною мовою для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативноправовими документами.

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

IV. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва змістових модулів і тем	У тому числі			
		Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1 «Неврологія»					
1	Загальна симптоматика нервових хвороб. Основні принципи обстеження, діагностики та лікування хворих при патології нервової системи.	12	2	4	6
2	Хвороби периферичної нервової системи.	10	1	4	5
3	Інфекційні захворювання нервової системи.	7	1	4	2
4	Спадково-дегенеративні та демієлінізуючі хвороби нервової системи. Об'ємні процеси ЦНС.	14	1	4	9
5	Хвороби нервової системи новонароджених. Хвороби вегетативної нервової системи.	16	1	4	11
6	Порушення мозкового кровообігу. Тактика медичної сестри при підозрі на інсульт.	11	2	4	5
7	Підсумковий модульний контроль.	4		4	
Модуль 2 «Психіатрія та наркологія»					
8	Загальна психопатологія. Принципи надання допомоги особам із психічними розладами та особливості професійної взаємодії з ними.	7	1	2	4
9	Психотичні розлади. Психічні порушення при соматичних та інфекційних захворюваннях. Психічні розлади, пов'язані з післяпологовим та клімактеричним періодами.	12	1	2	9
10	Дитячі та підліткові психічні і поведінкові розлади. Епілепсія. Інтелектуальні порушення. Деменція.	7	2	2	3
11	Депресивні та психогенні розлади. Розлади, пов'язані зі стресом . Суїцидальна та самоушкоджувальна поведінка.	7	2	2	3
12	Розлади, пов'язані зі вживанням психоактивних речовин.	11		2	9
13	Диференційований залік	2		2	
	ВСЬОГО	120	14	40	66

V. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Тема лекції	К-ть год. на тему
1	Загальна симптоматика нервових хвороб. Основні принципи обстеження хворих при патології нервової системи.	2
2	Хвороби периферичної нервової системи. Інфекційні захворювання нервової системи.	2
3	Спадково-дегенеративні та демієлінізуючі хвороби нервової системи. Хвороби нервової системи новонароджених.	2
4	Порушення мозкового кровообігу. Тактика медичної сестри при підозрі на інсульт.	2

5	Загальна психопатологія. Принципи надання допомоги особам із психічними розладами та особливості професійної взаємодії з ними· Психотичні розлади.	**2**
6	Дитячі та підліткові психічні і поведінкові розлади. Епілепсія. Інтелектуальні порушення. Деменція.	**2**
7	Депресивні та психогенні розлади. Розлади, пов'язані зі стресом . Суїцидальна та самоушкоджувальна поведінка.	**2**
ВСЬОГО		**14**

VI. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема практичних занять	К-ть год. на тему	Місце проведення
Модуль 1 «Неврологія»			
1	Загальна симптоматика нервових хвороб. Основні принципи обстеження, діагностики та лікування хворих при патології нервової системи.	**4**	На базі ЛПЗ
2	Хвороби периферичної нервової системи	**4**	На базі ЛПЗ
3	Інфекційні захворювання нервової системи	**4**	На базі ЛПЗ
4	Спадково-дегенеративні та демієлінізуючі хвороби нервової системи. Об'ємні процеси ЦНС.	**4**	На базі ЛПЗ
5	Хвороби нервової системи новонароджених. Хвороби вегетативної нервової системи.	**4**	На базі ЛПЗ
6	Порушення мозкового кровообігу. Тактика медичної сестри при підозрі на інсульт.	**4**	На базі ЛПЗ
7	Підсумковий модульний контроль	**4**	На базі ЛПЗ
Модуль 2 «Психіатрія та наркологія»			
8	Загальна психопатологія. Принципи надання допомоги особам із психічними розладами та особливості професійної взаємодії з ними· Психотичні розлади. Психічні порушення при соматичних та інфекційних захворюваннях. Психічні розлади, пов'язані з післяпологовим та клімактеричним періодами.	**4**	На базі ЛПЗ
9	Дитячі та підліткові психічні і поведінкові розлади. Епілепсія. Інтелектуальні порушення. Деменція. Депресивні та психогенні розлади. Розлади, пов'язані зі стресом . Суїцидальна та самоушкоджувальна поведінка.	**4**	На базі ЛПЗ
10	Розлади, пов'язані зі вживанням психоактивних речовин. Диференційований залік.	**4**	На базі ЛПЗ
	ВСЬОГО	**40**	

VII. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Тема	К-ть год. на тему	Форма контролю
Модуль 1 «Неврологія»			
1	Симптоми перинатального ураження центральної нервової системи	**2**	Підготовка доповідей, усне опитування

2	Загальномозковий та вогнищевий синдроми: прояви, клінічне значення в неврології.	**2**	Підготовка доповідей, вирішення ситуаційних задач
3	Додаткові методи обстеження в неврології	**2**	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій
4	Гангліоніт: етіологія, клінічні прояви, лікування.	**2**	Вирішення ситуаційних задач
5	Принципи догляду за пацієнтами при захворюваннях периферичної нервової системи у гострому і хронічному періодах.	**3**	Підготовка доповідей, вирішення ситуаційних задач
6	Нейроінфекційні ураження при ВІЛ-інфекції та опортуністичні інфекції нервової системи	**2**	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій
7	Хвороба Паркінсона	**2**	Вирішення ситуаційних задач
8	Пухлини головного мозку: первинні, вторинні, клінічні ознаки підвищеного внутрішньочерепного тиску, вогнищева та загальномозкова симптоматика.	**3**	Вирішення ситуаційних задач
9	Пухлини спинного мозку: клінічні прояви, діагностика, догляд.	**2**	Вирішення ситуаційних задач
10	Сучасні методи лікування пухлин.	**2**	Підготовка мультимед. презентацій.
11	Мігрень: етіологія, клінічні прояви, допомога при нападу головного болю.	**3**	Вирішення ситуаційних задач
12	Вегетативна дисфункція: етіологія, клінічні прояви, загрозливі стани та принципи надання долікарської допомоги.	**2**	Вирішення ситуаційних задач
13	Роль психотерапії у лікуванні вегетативної дисфункції.	**3**	Підготовка доповідей, усне опитування
14	Перинатальна патологія нервової системи: гіпоксія плода, асфіксія новонароджених.	**3**	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій
15	Початкові прояви недостатності кровопостачання мозку: етіологія, клінічні прояви, діагностика.	**2**	Підготовка мультимед. презентацій

16	Ускладнення інсульту.	**3**	Вирішення ситуаційних задач
	Модуль 2 «Психіатрія та наркологія»		
17	Застосування методів вербальної та невербальної деескалації при психомоторному збудженні та агресивній поведінці пацієнта	**4**	Вирішення ситуаційних задач
18	Біполярний афективний розлад: перебіг, клінічні фази, прогноз.	**3**	Вирішення ситуаційних задач.
19	Шизофренія: чинники розвитку, клінічні прояви, перебіг, принципи лікування та догляду	**2**	Вирішення ситуаційних задач
20	Психічні розлади в жінок у період біологічних змін: післяпологовий психоз, клімактеричний синдром.	**2**	Вирішення ситуаційних задач
21	Розлади психічної діяльності при соматичних хворобах.	**2**	Вирішення ситуаційних задач
22	Особливості роботи з особами, які здійснюють догляд за пацієнтами з деменцією.	**3**	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій.
23	Суїцид, його причини. Роль медичної сестри у профілактиці суїциду.	**3**	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій.
24	Види тютюнопаління та їх шкідливий вплив на організм людини. Психоемоційні прояви нікотинової залежності.	**3**	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій
25	Алкоголізм як сучасна проблема.	**3**	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій.
26	Наркоманія та токсикоманія: види, клінічні прояви та шкідливий вплив на організм людини.	**3**	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій
	ВСЬОГО	**66**	

VIII. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ «Неврологія»

Тема 1. **Загальна симптоматика нервових хвороб. Основні принципи обстеження, діагностики та лікування хворих при патології нервової системи.**

ЛЕКЦІЯ

Значення вивчення циклу «неврологія» для практичної діяльності медичної сестри.

Функціональна анатомія та патологія центральної нервової системи: мозочка, стріапалідарної системи, спинного мозку.

Центральний та периферичний параліч.

Види чутливості та її порушення.

Патологія черепномозкових нервів.

Симптоми ураження мозочка.

Прояви порушення роботи екстрапірамідної системи.
Ураження вищих кіркових функцій (апраксія, агнозія, афазія)
Оцінка етапу D при обстеженні пацієнта, який перебуває у критичному стані, згідно з алгоритмом ABCDE; оцінка за шкалою FAST; перевірка менінгіальних симптомів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Структура і порядок роботи неврологічного відділення. Документація, особливості приймання і здавання чергувань. Спілкування з хворими, питання деонтології.
Ознайомлення з методикою обстеження неврологічних хворих. Збирання анамнезу та обстеження неврологічного статусу за схемою.
Додаткові методи обстеження (рентгенографія черепа і хребта, електроенцефалографія, реоенцефалографія, комп'ютерна томографія та ін.).
Особливості лікування неврологічних хворих (етіотропне, патогенетичне, симптоматичне, фізіотерапія, психотерапія). Робота з листами лікарських призначень.
Догляд за хворими. Ознайомлення з формами та методами санітарно-освітньої роботи .
Практичні навички:
— збирання анамнезу; обстеження неврологічного статусу;
— оцінка етапу D при обстеженні пацієнта, який перебуває в критичному стані згідно алгоритму ABCDE;
— підготовка неврологічного хворого до додаткових методів обстеження;
— виконання лікарських призначень (ін'єкції: внутрішньовенно, внутрішньом'язово, краплинно);
— догляд за пацієнтами з паралічами та парезами: профілактика пролежнів, контрактур, пневмоній;
— контроль за функцією тазових органів, проведення катетеризації;
— ведення документації неврологічного відділення;
— санітарно-освітня робота серед неврологічних хворих.

САМОСТІЙНА РОБОТА
Симптоми перинатального ураження центральної нервової системи.
Загальномозковий та вогнищевий синдроми: прояви, клінічне значення в неврології.
Додаткові методи обстеження в неврології .

Тема 2. **Хвороби периферичної нервової системи**
ЛЕКЦІЯ
Етіологія захворювань периферичної нервової системи.
Мононевропатії: невропатія лицьового нерва; невралгія трійчастого нерва; невропатії ліктьового, променевого, серединного, велико- та малогомілкового нервів.
Поліневрити.
Остеохондроз хребта.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Оцінювання загального стану та неврологічного статусу пацієнтів з хворобами периферичної нервової системи. Участь у реалізації плану лікування пацієнтів за темою.
Невідкладна допомога пацієнтам з хворобами периферичної нервової системи: біль при остеохондрозі хребта з корінцевим синдромом, при невралгії трійчастого нерва.
Реабілітаційні заходи.
Особливості введення НПЗП та інших препаратів. Можливі побічні дії.
Практичні навички:
— оцінювання загального стану пацієнта;
— оцінювання неврологічного статусу;
— підготовка хворого до рентгенографії попереково-крижового відділу хребта;
— підготовка та допомога лікареві під час проведення новокаїнових блокад;
— догляд за тяжкохворими;

— надання долікарської допомоги при гострому больовому синдромі.

САМОСТІЙНА РОБОТА
Гангліоніт: етіологія, клінічні прояви, лікування.
Принципи догляду за пацієнтами при захворюваннях периферичної нервової системи у гострому і хронічному періодах.

***Тема 3*. Інфекційні захворювання нервової системи**
ЛЕКЦІЯ
Загальна характеристика інфекційних уражень нервової системи.
Менінгіти: гнійні, серозні.
Енцефаліти: первинні, вторинні.
Мієліт. Поліомієліт.
Тактика при підозрі на нейроінфекцію.Догляд за пацієнтами.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Оцінювання загального стану та неврологічного статусу пацієнта з інфекційними хворобами нервової системи. Тактика медичної сестри при підозрі на нейроінфекцію.
Огляд пацієнтів з інфекційними хворобами ЦНС. Моделювання професійних ситуацій та відпрацювання алгоритмів медсестринських дій відповідно до теми заняття.
Підготовка пацієнтів та інструментарію до спинномозкової пункції, допомога лікарю під час її проведення.
Догляд за пацієнтами з інфекційними ураженнями ЦНС.
Особливості введення антибіотиків при інфекційних захворюваннях ЦНС, можливі побічні дії.
Розв'язання ситуаційних задач, тестовий контроль, самостійна робота з анотаціями на лікарські препарати.
Практичні навички:
— оцінювання загального стану пацієнта;
— оцінювання неврологічного статусу;
— визначення менінгеальних симптомів;
— підготовка хворого та інструментів для проведення спинномозкової пункції;
— розведення та введення антибіотиків;
— догляд за тяжкохворими;
— надання долікарської допомоги при:
- блюванні;
- гіпертермічному синдромі;
- при порушенні свідомості.

САМОСТІЙНА РОБОТА
Нейроінфекційні ураження при ВІЛ-інфекції та опортуністичні інфекції нервової системи.

***Тема 4.* Спадково-дегенеративні та демієлінізуючі хвороби нервової системи. Об'ємні процеси ЦНС.**
ЛЕКЦІЯ
Етіологія, клінічні прояви спадкових хвороб нервової системи. Міопатія.
Міастенія. Міастенічний криз.
Розсіяний склероз. Початкові прояви, перебіг, прогноз.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Моделювання професійних ситуацій та відпрацювання алгоритмів медсестринських дій відповідно до теми заняття.
Догляд за пацієнтами зі спадково-дегенеративними, демієлінізуючими захворюваннями нервової системи та пухлинами ЦНС. Спостереження за пацієнтами з демієлінізуючими та об'ємними процесами ЦНС з метою своєчасного виявлення ускладнень та погіршення стану.

Виконання лікарських призначень, ведення документації.
Особливості професійної комунікації з пацієнтами та їх родичами при тяжких і прогресуючих захворюваннях нервової системи.
Розв'язання ситуаційних задач, заповнення структурно-логічних схем, тестовий контроль знань.

Практичні навички:

— оцінювання загального стану пацієнта;
— оцінювання неврологічного статусу;
— виявлення симптомів підвищення внутрішньочерепного тиску з метою своєчасного реагування та запобігання ускладненням;
— участь у медсестринському процесі догляду за пацієнтами з пухлинами центральної нервової системи
— виконання призначень лікаря;
— догляд за тяжкохворими;
— надання долікарської допомоги при міастенічному кризі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Хвороба Паркінсона.
Пухлини головного мозку: первинні, вторинні, клінічні ознаки підвищеного внутрішньочерепного тиску, вогнищева та загальномозкова симптоматика.
Пухлини спинного мозку: клінічні прояви, діагностика, догляд.
Сучасні методи лікування пухлин.

Тема 5. **Хвороби нервової системи новонароджених. Хвороби вегетативної нервової системи**

ЛЕКЦІЯ

Дитячий церебральний параліч: етіологія, клінічні форми, методи лікування.
Аномалії розвитку нервової системи: черепно-мозкова кила; спинно-мозкова кила; мікроцефалія; гідроцефалія.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Моделювання клінічних ситуацій за темою заняття. Виявлення проблем пацієнта та його потреб. Обстеження та догляд за новонародженими із хворобами нервової системи. Реалізація плану сестринського догляду та оцінювання його ефективності.
Моделювання професійних ситуацій при хворобах вегетативної нервової системи.
Удосконалення практичних, інтелектуальних та міжособистих навичок. Уміння спілкуватися з рідними пацієнта. Виконання лікарських призначень, ведення документації.
Визначення особливої ролі психотерапії у лікуванні вегето-судинної дистонії.
Вирішення ситуаційних задач, самостійна робота з анотаціями на лікарські препарати.

Практичні навички:

— догляд за дітьми з ураженням нервової системи;
— оцінювання неврологічного статусу;
— оцінювання загального стану пацієнта.
— надання долікарської допомоги при:
- симпатоадреналовому та вагоінсулярному кризі;
- нападу мігрені (головного болю).

САМОСТІЙНА РОБОТА

Мігрень: етіологія, клінічні прояви, допомога при нападу головного болю.
Вегетативна дисфункція: етіологія, клінічні прояви, загрозливі стани та принципи надання долікарської допомоги.
Роль психотерапії у лікуванні вегетативної дисфункції .
Перинатальна патологія нервової системи: гіпоксія плода, асфіксія новонароджених.

Тема 6. **Порушення мозкового кровообігу. Тактика медичної сестри при підозрі на інсульт**

ЛЕКЦІЯ

Загальна характеристика порушень мозкового кровообігу (ПМК).
Етіологія, фактори ризику, що спричиняють ПМК.
ГПМК: класифікація, клінічні прояви, ускладнення, методи діагностики.
Інсульти у дітей .Транзиторна ішемічна атака.
Тактика медичної сестри при підозрі на інсульт.
Етапи відновлення після інсульту.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з діючими наказами МОЗ України.
Моделювання професійних ситуацій при порушеннях мозкового кровообігу. Оцінювання загального стану пацієнта, визначення неврологічного статусу у пацієнтів за темою.
Оцінка пацієнтів за шкалою FAST.
Моделювання професійних ситуацій та відпрацювання алгоритмів надання невідкладної медичної допомоги при гострих порушеннях мозкового кровообігу.
Особливості годування пацієнтів із порушенням ковтання.
Вирішення ситуаційних задач, тестовий контроль знань, самостійна робота з анотаціями на лікарські препарати.

Практичні навички:

— оцінювання загального стану пацієнта;
— оцінювання неврологічного статусу;
— оцінка пацієнтів за шкалою FAST;
— догляд за тяжкохворими;
— надання долікарської допомоги при інсульті.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Початкові прояви недостатності кровопостачання мозку: етіологія, клінічні прояви, діагностика.
Ускладнення інсульту.

Тема 7. **Загальна психопатологія. Принципи надання допомоги особам із психічними розладами та особливості професійної взаємодії з ними.**

ЛЕКЦІЯ

Основні принципи надання психіатричної допомоги. Програма mhGAP та пріоритетні ПНПР-розлади. Загальні принципи оцінки психічного стану. Основні прояви порушень психічних функцій.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Організація та основні принципи надання допомоги особам із психічними розладами.
Програма mhGAP та її значення в роботі медичних працівників неспеціалізованих закладів охорони здоров'я.
Збір анамнезу та оцінка психічного стану пацієнта. Виявлення основних порушень свідомості, сприйняття, мислення, емоційної, когнітивної, психомоторної та вольової сфер.
Відпрацювання навичок професійної комунікації з особами з психічними розладами та їхніми родинами. Дотримання принципів конфіденційності, поваги до гідності, автономії та прав пацієнта. Подолання стигматизації та дискримінації.
Оцінка ризиків для пацієнта та оточуючих.
Моделювання професійних ситуацій. Розв'язання ситуаційних задач. Тестовий контроль за темою.

Практичні навички:

— Застосування навичок ефективної комунікації з пацієнтом, що має порушення психічних функцій та його близькими;

— збирання анамнезу;
— оцінювання психічного та загального стану пацієнта;
— правила транспортування збуджених пацієнтів;
— особливості годування пацієнтів із порушенням психіки.

САМОСТІЙНА РОБОТА

— Застосування методів вербальної та невербальної деескалації при психомоторному збудженні та агресивній поведінці пацієнта

Тема 8. **Психотичні розлади. Розлади психічної діяльності при інфекційних та соматичних хворобах. Психічні розлади в жінок у період біологічних змін: післяпологовий психоз, клімактеричний синдром.**

ЛЕКЦІЯ

Поняття про психотичні розлади, причини виникнення та клінічні прояви. Принципи ведення пацієнтів із психозом. Професійна комунікація, забезпечення безпеки, дотримання прав і гідності пацієнтів. Основи фармакотерапії психозів та основні побічні реакції антипсихотичних препаратів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Моделювання професійних ситуацій та відпрацювання алгоритмів медсестринських дій відповідно до теми заняття. Роль медичної сестри у виявленні ознак психічних порушень. Оцінка ризиків для пацієнта та оточуючих. Попередження небезпечної поведінки.

Тактика медичної сестри при психомоторному збудженні, агресії, суїцидальних намірах з боку пацієнта, відмові від їжі. Оцінка психоемоційного стану жінки після пологів. Визначення потенційних загроз для пацієнтки та дитини. Комунікація з пацієнткою та членами сім'ї. Особливості спостереження за жінками з клімактеричними розладами.

Тестовий контроль за темою. Самостійна робота з анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

— застосування навичок ефективної комунікації з з пацієнтом, що має порушення психічних функцій та його близькими;
— оцінювання психічного та загального стану пацієнта;
— виявлення ознак загрозливих станів у пацієнтів із психічними розладами;
— надання допомоги пацієнтам із психомоторним збудженням.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Біполярний афективний розлад: перебіг, клінічні фази, прогноз.

Шизофренія: чинники розвитку, клінічні прояви, перебіг, принципи лікування та догляду

Психічні розлади в жінок у період біологічних змін: післяпологовий психоз, клімактеричний синдром.

Розлади психічної діяльності при соматичних хворобах.

Тема 9. **Дитячі та підліткові психічні і поведінкові розлади. Епілепсія. Інтелектуальні порушення. Деменція.**

ЛЕКЦІЯ

Епілепсія: етіологія, класифікація, клінічні прояви.

Надання невідкладної допомоги під час нападу судом.

Основні принципи лікування та профілактики епілепсії.

Судоми у дітей.

Дитячі та підліткові психічні і поведінкові розлади:розлад спектра аутизму, розлад дефіциту уваги та гіперактивності, специфічні розлади навчання, комунікаційні розлади.

Інтелектуальні порушення: причини розвитку, клінічні форми та їх характеристика, методи корекції.

Деменція: причини розвитку, принципи лікування.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Моделювання професійних ситуацій та відпрацювання алгоритмів медсестринських дій відповідно до теми заняття.
Особливості поведінки та психоемоційного стану пацієнтів з епілепсією. Дії медичної сестри під час епілептичного нападу.
Догляд за пацієнтами з інтелектуальними порушеннями. Особливості спілкування з родичами та близькими пацієнтів. Роль медичної сестри у проведенні заходів соціальної та побутової адаптації людей з особливими потребами.
Психічні та поведінкові порушення у пацієнтів похилого віку. Організація спостереження та догляду за пацієнтами з когнітивними порушеннями.
Особливості роботи у спеціалізованих центрах для людей з особливими потребами та паліативних закладах.
Дотримання принципів медичної етики та деонтології при роботі з дітьми, особами з інтелектуальними порушеннями та пацієнтами похилого віку.

Практичні навички:

— оцінювання психічного та загального стану пацієнта;
— застосування навичок ефективної комунікації з дитиною/підлітком;
— розпізнавання основних проявів психічних і поведінкових розладів у дітей та підлітків;
— надання невідкладної допомоги при епілептичному нападі;
— організація догляду та безпечного середовища для пацієнтів із когнітивними порушеннями;
— методи безпечної фіксації пацієнта в ліжку при психомоторному збудженні.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Особливості роботи з особами, які здійснюють догляд за пацієнтами з деменцією.

***Тема 10*. Депресивні та психогенні розлади. Розлади, пов'язані зі стресом . Суїцидальна та самоушкоджувальна поведінка**.

ЛЕКЦІЯ

Депресія.
Невротичні розлади : неврастенія, істероневроз (істерія), невроз нав'язливих станів. Неврози у дітей.
Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад: визначення, перебіг, етапи медичної допомоги, профілактика.
Суїцидальна та самоушкоджувальна поведінка.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Моделювання професійних ситуацій та відпрацювання алгоритмів медсестринських дій відповідно до теми заняття.
Особливості психоемоційного стану та поведінки пацієнтів із психогенними хворобами, депресивними станами.
Посттравматичний стресовий розлад та розлади, пов'язані з горюванням: особливості перебігу, психоемоційні та поведінкові прояви, розпізнавання загрозливих станів, організація подальшої медичної допомоги та маршрутизація пацієнта.
Оцінка суїцидального ризику, розпізнавання маркерів суїцидальної та самоушкоджувальної поведінки відповідно до Стандарту медичної допомоги. Надання допомоги при кризових станах. Комунікація з пацієнтом та його родиною в умовах гострого стресу та горювання.
Дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Практичні навички:

— виявлення ознак депресії ;
— проведення оцінки та скринінгу суїцидального ризику пацієнтів;
— надання допомоги пацієнтам із високим суїцидальним ризиком;
— навчання пацієнта дихальним і релаксаційним технікам для зниження емоційного напруження;
— дії медичного працівника при істеричному нападі .

САМОСТІЙНА РОБОТА
Суїцид, його причини. Роль медичної сестри у профілактиці суїциду.

***Тема 11*. Розлади, пов'язані зі вживанням психоактивних речовин.**
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Особливості поведінки та психоемоційного стану пацієнтів з алкогольною та наркотичною залежністю. Ознаки хронічної інтоксикації. Дії медичної сестри при алкогольній інтоксикації. Спостереження за пацієнтами з наркотичною інтоксикацією та синдромом відміни.
Психоемоційні прояви нікотинової залежності.
Догляд за пацієнтами з залежністю. Особливості професійної комунікації. Участь медичної сестри у профілактичній та санітарно-просвітницькій роботі.
Розв'язання ситуаційних задач професійного спрямування.
Дотримання принципів медичної етики та деонтології.
Практичні навички:
— виявлення ознак алкогольної та наркотичної інтоксикації;
— надання долікарської допомоги при тяжкому алкогольному сп'янінні;
— догляд за пацієнтами з абстинентним синдромом;
— надання долікарської допомоги при гострій наркотичній інтоксикації;
— санітарно-освітня робота серед молоді з проблем алкоголізму, наркоманії, тютюнопаління.

САМОСТІЙНА РОБОТА
Алкоголізм як сучасна проблема.
Види тютюнопаління та їх шкідливий вплив на організм людини.
Токсикоманія: види, клінічні прояви та шкідливий вплив на організм людини. Психоемоційні прояви нікотинової залежності.

IX. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

На лекційних заняттях проводиться вибірковий контроль рівня засвоєння навчального матеріалу.
На практичних заняттях контроль знань здійснюється різними методами: усне опитування, розв'язання тестових завдань, виконання практичних навичок під час роботи в малих групах та індивідуальне виконання практичної навички.

Вагоме місце при оцінюванні знань відводиться розв'язанню ситуаційних задач професійного спрямування, як типових, так і підвищеної складності.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку у вигляді тестування.

X. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Неврологія
- Оцінювання загального стану пацієнта ;
- Збирання анамнезу, оцінювання неврологічного статусу;
- Оцінка етапу D при обстеженні пацієнта за алгоритмом ABCDE ;
- Оцінка пацієнтів за шкалою FAST;
- Визначення менінгеальних симптомів;
- Виявлення симптомів підвищення внутрішньочерепного тиску;
- Підготовка хворого та допомога лікарю під час проведення новокаїнових блокад;
- Підготовка хворого та інструментів для спинномозкової пункції;
- Виконання лікарських призначень (ін'єкції, інфузії);
- Догляд за пацієнтами з паралічами та парезами (профілактика пролежнів, контрактур, пневмоній);
- Догляд за тяжкохворими;

- Контроль за функцією тазових органів, катетеризація сечового міхура;
- Забезпечення харчування та допомога при порушенні ковтання;
- Надання долікарської допомоги при гострому больовому синдромі;
- Надання долікарської допомоги при інсульті;
- Надання долікарської допомоги при міастенічному кризі;
- Надання долікарської допомоги при блюванні, гіпертермічному синдромі, порушенні свідомості;
- Догляд за дітьми з ураженням нервової системи;
- Надання долікарської допомоги при симпато-адреналовому та вагоінсулярному кризі;
- Надання долікарської допомоги при нападі мігрені;
- Ведення документації неврологічного відділення;
- Санітарно-освітня робота серед неврологічних хворих.

Психіатрія

- Застосування навичок ефективної комунікації з з пацієнтом, що має порушення психічних функцій та його близькими;
- Збирання анамнезу, оцінювання психічного та загального стану пацієнта;
- Виявлення ознак загрозливих станів у пацієнтів із психічними розладами, надання невідкладної допомоги;
- Застосування навичок ефективної комунікації з дитиною/підлітком;
- Розпізнавання основних проявів психічних і поведінкових розладів у дітей та підлітків;
- Виявлення ознак депресії ;
- Проведення оцінки та скринінгу суїцидального ризику пацієнтів;
- Методи безпечної фіксації пацієнта в ліжку при психомоторному збудженні;
- Правила транспортування збуджених пацієнтів;
- Надання допомоги при психомоторному збудженні;
- Особливості годування пацієнтів із порушенням психіки;
- Організація догляду та безпечного середовища для пацієнтів із когнітивними порушеннями;
- Надання допомоги пацієнтам із високим суїцидальним ризиком;
- Надання невідкладної допомоги при епілептичному нападі;
- Навчання пацієнта дихальним і релаксаційним технікам для зниження емоційного напруження;
- Дії медичного працівника при істеричному нападі .

Наркологія

- Виявлення ознак алкогольної та наркотичної інтоксикації;
- Надання долікарської допомоги при тяжкому алкогольному сп'янінні;
- Догляд за пацієнтами з абстинентним синдромом;
- Надання долікарської допомоги при гострій наркотичній інтоксикації;
- Санітарно-освітня робота серед молоді з проблем алкоголізму, наркоманії та тютюнопаління.

XI. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1.Невралгія трійчастого нерва: причини розвитку, клінічні прояви, принципи догляду.
2.Нейропатія лицевого нерва: основні причини, клініка, принципи догляду.
3.Поліневропатія: причини розвитку, клінічні симптоми, принципи догляду
4. Мононеврити: причини, основні клінічні симптоми, діагностика та принципи догляду.
5 .Гангліоніт (оперізувальний лишай): етіологія, клініка, принципи догляду.
6. Остеохондроз хребта: етіологія, основні симптоми, принципи догляду.
7. Первинний менінгококовий менінгіт: етіологія, клінічні прояви, тактика на догоспітальному етапі, діагностика, принципи догляду.
8. Вторинний гнійний менінгіт: основні причини, тактика медичної сестри при виявленні загрозливих станів.
9. Поліомієліт: етіологія, клінічні прояви, принципи догляду, профілактика.
10. Мієліт: основні причини, клініка, догляд, тактика медичної сестри при виявленні загрозливих станів.

11. Вторинний енцефаліт: основні причини, тактика медичної сестри при виявленні загрозливих станів.
12.Кліщовий енцефаліт: етіологія, клініка, принципи догляду, профілактика.
13.Пухлини головного мозку: клінічні прояви, методи діагностики та лікування, догляд.
14.Геморагічний інсульт: етіологія, основні клінічні форми, клінічні прояви внутрішньомозкового крововиливу.
15. Субарахноїдальний крововилив: етіологія, основні симптоми.
16. Ішемічний інсульт, причини розвитку, клінічні прояви.
17. ТІА: визначення, клінічні прояви, тактика медичної сестри..
18. Невідкладна допомога при підозрі на інсульт в межах професійної компетентності.
19. Розсіяний склероз: етіологія, основні симптоми, діагностика та принципи лікування.
20. Міастенія: етіологія, клініка, діагностика та принципи лікування.
21. Вегетативна дисфункція: етіологія, клінічні прояви, невідкладна допомога при симпатикоадреналовому, парасимпатичному (вагоінсулярному) кризовому стані в межах професійної компетентності.
22. Мігрень. Основні клінічні симптоми, принципи надання допомоги при нападі мігрені в межах професійної компетентності.

Розділ «Психіатрія та наркологія»

1. Симптоми порушення сприйняття, пам'яті, емоцій.
2. Симптоми порушення мислення, вольової сфери.
3. Загальні психопатологічні синдроми.
4. Основні принципи діагностики психічних хвороб, особливості обстеження психічних хворих.
5. Шизофренія: чинники розвитку, клінічні прояви, перебіг, принципи лікування та догляду
6. Біполярний афективний розлад : основні клінічні прояви, перебіг захворювання, прогноз.
7. Психічні розлади при соматичних неінфекційних хворобах.
8. Делірій: причини розвитку, клінічні прояви, принципи надання допомоги в межах професійної компетентності.
9. Психічні розлади в жінок у період біологічних змін: післяпологовий психоз, клімактеричний синдром.
10. Інтелектуальні порушення: етіологія, ступені тяжкості, корекція.
11. Деменція: етіологія, основні симптоми, перебіг захворювання, прогноз.
12.Епілепсія: причини виникнення, клінічні прояви, невідкладна допомога при судомному припадку.
13.Поведінкові розлади у дітей та підлітків
14.Гостра реакція на стрес, ПТСР: ознаки, ведення пацієнтів.
15.Неврози: причини виникнення, клінічна характеристика, методи лікування.
16.Депресія: причини виникнення, клінічні прояви, принципи лікування.
17. Просте алкогольне сп'яніння: клінічні прояви, невідкладна допомога при алкогольному отруєнні.
18. Клінічні прояви алкоголізму (залежно від стадії).
19. Клінічні прояви алкогольних психозів, принципи надання допомоги в межах професійної компетентності.
20.Клінічні прояви наркоманії. Абстинентний синдром. Принципи надання допомоги при загрозливих станах в межах професійної компетентності.
21.Токсикоманія: клінічні прояви. Принципи надання допомоги при загрозливих станах у межах професійної компетентності.
22. Психоемоційні прояви нікотинової залежності, профілактика.

XII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Критерії оцінювання навчальних досягнень за 4-х бальною системою оцінювання.

Оцінка «відмінно» ставиться, коли здобувач освіти виявляє глибокі і міцні знання навчального матеріалу в обсязі робочої програми дисципліни, вміє самостійно знаходити та

опрацьовувати необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий із основною, а також додатковою літературою з навчальної дисципліни. Володіє уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо- професійною програмою. Здатний демонструвати практичні навички та вміння розв'язувати різнорівневі завдання професійної діяльності. При виконанні практичних навичок повністю і без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі, застосовує навики спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму, володіння навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. Уміє оцінювати емоційний стан та соціальну поведінку. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 90 - 100% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «добре» ставиться, якщо здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для розв'язання практичних завдань, але допускає окремі неточності. У відповіді простежується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Здобувач виявляє грунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі. При виконанні практичних навичок може допускати помилки в підготовчому етапі. Алгоритми дій виконуються у правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат процедури та стан здоров'я. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 75 - 89% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «задовільно» ставиться, якщо здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях спирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Відповіді не відображають самостійного розуміння теми. Не завжди робить правильні логічні висновки й узагальнення. Намагається оволодіти уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. Не достатньо володіє навичками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я і фармації. Здатний виконувати практичні навички й уміння типових завдань діяльності, відповідно до теми. При виконанні практичних навичок досягає бажаного результату, але може порушувати послідовність виконання процедур, не може чітко вказати покази і протипоказання для здійснення процедури, не чітко виконуються підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичної навички. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 55 - 74 % від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у освітньому процесі є пасивною, відповіді в більшості є неправильними або дуже поверховими, не здатний відтворювати практичні навички або допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта. При тестовому контролі дає правильні відповіді менше ніж на 55 % від загальної кількості тестових завдань·

XIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1.Медсестринство в неврології за редакцією С.І.Шкробот . Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів І–ІІІ рівнів акредитації.Тернопіль «Укрмедкнига» 2003 — 298 с.

2.Медсестринство в психіатрії і наркології: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів І–ІІІ рівнів акредитації. І.І. Погорєлов, С.Ю. Сезін. Київ ВСВ «Медицина», 2012 — 352 с.

3.Керівництво mhGAP: для ведення психічних, неврологічних розладів і розладів, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин, у неспеціалізованих закладах охорони здоров'я. Версія 2.0. — Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ, 2020. — VI, 164 с. — Електронне видання.

4. Посібник mhGAP з надання допомоги під час гуманітарних надзвичайних станів (mhGAP-ГУМ): клінічне ведення психічних, неврологічних розладів і розладів, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин, під час надзвичайних гуманітарних станів. — Женева: ВООЗ, 2016. — 61 с. — Електронне видання.

Додаткова:

1.Неврологія: підручник / Т. І. Кареліна, Н. М. Касевич; за ред. Н. В. Литвиненко. — 3-тє вид. — Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2024 —288 с.

2. Методи обстеження неврологічного хворого: навчальний посібник / Л.І. Соколова, Т.М. Черенько, Т.І. Ілляш та ін. — 2-е видання: Медицина-2020.

3.Психіатрія та наркологія. — 2-е виданняА.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Л.А. Боднар, Г.Т. Сонник:"Медицина"-2021 —224 с.

4.Психіатрія: текст і кольорові ілюстрації: посібник / Леслі Стівенс, Ієн Роден; наук. ред. укр. вид. Л. Животовська. — 3-тє вид. — Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2025 —134 с.

5.Невідкладні стани у психіатрії та наркології: навчальний посібник / Л. О. Герасименко, А. М. Скрипніков, Р. І. Ісаков та ін.; за заг. ред. Л. О. Герасименко. — Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2026.— 319 с.

6. Клініко-параклінічне обстеження неврологічного хворого. Навчальний посібник/ О. А. Козьолкін, С. О. Мєдвєдкова, А. О. Дронова Запоріжжя 2024 — 110с

Нормативно-правове забезпечення дисципліни:

1. Закон України «Про психіатричну допомогу» №1489-III.
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text

2.Закон України від 15.01.2025 № 4223-IX «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-IX#Text

3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.01.2022 № 9 «Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Надання допомоги при спонтанному внутрішньомозковому крововиливі»» https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-05012022--9-pro-zatverdzhennja-standartiv-medichnoi-dopomogi-nadannja-dopomogi-pri-spontannomu-vnutrishnomozkovomu-krovovilivi

4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15.06.2023 № 1091 «Про затвердження Порядку організації надання медичної допомоги пацієнтам із гострим мозковим інсультом» https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-15062023--1091-pro-zatverdzhennja-porjadku-organizacii-nadannja-medichnoi-dopomogi-pacientam-iz-gostrim-mozkovim-insultom

5. Наказ МОЗ України від 01.07.2024 № 1142 "Про затвердження Нового клінічного протоколу медичної допомоги «Розсіяний склероз у дорослих»" https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-01-07-2024-1142-pro-zatverdzhennya-novogo-klinichnogo-protokolu-medichnoyi-dopomogi-rozsiyanij-skleroz-u-doroslih

6.Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2024 № 1265 «Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги

«Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад. Порушення адаптації»»
https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-19-07-2024-1265-pro-zatverdzhennya-unifikovanogo-klinichnogo-protokolu-pervinnoyi-ta-specializovanoyi-medichnoyi-dopomogi-gostra-reakciya-na-stres-posttravmatichnij-stresovij-rozlad-porushennya-adaptaciyi

7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11.07.2025 № 1102 «Про затвердження Стандарту медичної допомоги "Розлади психіки та поведінки внаслідок вживання опіоїдів"
https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-11-07-2025-1102-pro-zatverdzhennya-standartu-medichnoyi-dopomogi-rozladi-psihiki-ta-povedinki-vnaslidok-vzhivannya-opioyidiv?utm_source=chatgpt.com

Примітка: Під час оновлення робочої програми використовувався ChatGPT як допоміжний інструмент для мовно-стилістичного редагування окремих формулювань, уточнення мети і завдань дисципліни. Отримані результати за допомогою ШІ перевірено та відкориговано.